

PRESSENS FAGLIGE UTVALG UTTALER:

Klagen gjelder en nettartikkel på NRKs Viten-sider, der en samfunnsøkonom ved NTNU kritiserer ordningen med subsidier og støtte til elbil. Artikkelen var opprinnelig skrevet og publisert av NTNUs vitenskapsmagasin Gemini.no, men NRK hadde publisert denne med tillatelse fra Gemini.no.

Klager er miljøstiftelsen Bellona som mener NRK ukritisk har formidlet pr-stoff. Slik klager ser det, bidrar dette til å oppheve skillet mellom reklame og redaksjonelt innhold, noe som i sin tur svekker den redaksjonelle troverdigheten og pressens uavhengighet. Klager anfører at det på NRKs forside ikke fremgikk at det var noen andre enn NRK som hadde skrevet artikkelen. Etter klagers mening skulle NRK, både på forsiden og inni artikkelen, tydeligere merket at artikkelen var levert av Gemini.no og at dette er et pr-produkt.

NRK avviser å ha brutt god presseskikk og påpeker at artikkelen er merket, idet det fremgår at den er gjengitt med tillatelse fra NTNUs vitenskapsmagasin Gemini.no. Slik NRK ser det, er også klagers henvisninger til presseetiske regler irrelevant, ettersom artikkelen ikke kan kalles reklame eller ensidig informasjon fra interesseorganisasjoner, og den heller ikke er sponset. Etter NRKs mening har innholdet i artikkelen allmenn interesse. NRK opplyser også at artikkelen ble vurdert redaksjonelt før publisering, og at det kun er journalistiske motiver som ligger bak. For øvrig anfører NRK at kildene er åpne og relevante, og faktaopplysningene etterprøvbare.

Pressens Faglige Utvalg mener klager har satt søkelys på noen sentrale spørsmål gjennom klagen; hvordan verner mediene om sin integritet og troverdighet og er seg bevisste grensene for hva og hvordan man kan videreformidle stoff fra eksterne pr- og kommunikasjonsavdelinger? Og hvor tydelig må slikt stoff merkes? Når det er sagt, er utvalget imidlertid, som NRK, uenig i at artikler levert av Gemini.no kan sidestilles med ren reklame og pr-stoff. Den påklagede artikkelen egner seg derfor ikke like godt til å belyse spørsmålene klager har reist.

Utvalget konstaterer at Gemini.no formidler stoff om forskning og nyskaping ved NTNU og Sintef, og slik sett ikke er en uavhengig kilde. Selv om det altså handler om stoff fra en ekstern kilde med bindinger til konkrete institusjoner, har utvalget vanskelig for å definere dette som ikke-journalistisk materiale av den typen tekstreklamebestemmelsene er ment å dekke.

Videre merker utvalget seg at NRK tidlig i artikkelen, og i ingressen, opplyser hvor redaksjonen har hentet artikkelen, og at det i denne sammenheng også lenkes til den opprinnelige artikkelen. En slik flagging av utgangspunktet for publiseringen bidrar til at man som leser kan stille seg kritisk til innholdet og vurdere troverdigheten i det som formidles, samt ettergå opplysningene. Man kan selvsagt ønske seg en enda tydeligere merking, men slik utvalget ser det, er NRKs kildehenvisning innenfor det presseetisk akseptable (jf. siste setning i Vær Varsom-plakatens punkt 4.4.). Utvalget mener altså at det i denne sammenheng er tilstrekkelig at merkingen kun skjedde i artikkelen, selv om det ikke hadde gjort noe om leserne ble gjort oppmerksom på opphavet også på NRKs forside.

Man kan naturligvis også etterlyse flere kilder i enhver publisering, men det er heller ikke nødvendigvis i strid med god presseskikk å basere seg på én eller få kilder. I denne sammenheng mener utvalget det også er av betydning hvordan stoffet formidles.

Utvalget noterer seg at det i den påklagede artikkelen tydelig fremgår at det er samfunnsøkonomens meninger som formidles, ikke fakta. Videre blir det også opplyst at flere er kraftig uenig i hans synspunkter, for eksempel miljøstiftelser som klager representerer. Det blir også lenket til en rekke andre artikler som er relatert til temaet i artikkelen, og som er skrevet av NRK selv. I lys av dette har utvalget også vanskelig for å se hvordan publiseringen kan fremstå som et pr-produkt, slik klager anfører.

NRK har ikke brutt god presseskikk.